

PRZEGLĄD AKUSZERYJNY

M I E S I Ę C Z N I K

ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m. 9. Telef. 416-56
od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1,50, na prowincji 2 zł. Numer pojed. 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 1.50 gr. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

Puszki próbne i broszurki, bezpłatnie otrzymać można przez biuro sprzedaży firmy

NESTLÉ AND ANGLO-SWISS CONDENSED MILK COMPANY

Cham & Vevey (Szwajcaria)

Biuro Sprzedaży na Polskę, Gdańsk Krebsmarkt 78.

KOMITET REDAKCYJNY PRZEGLĄDU AKUSZERYJNEGO:

Akuszerki:

F. Grossowa, Warszawa

Celińska, Kielce.

A. Lachowicz, Warszawa.

Dołowiczowa, Siedlce.

A. Walińska, Warszawa.

Sobołyńska, Częstochowa.

Redaktorka: Kazimiera Dąbrowska-Marendowska.

Sekretarka Redakcji: M. Sikorska.

T R E Ś Ć:

1. Poronienie.
2. Protokół.
3. Protokół Nr. 9.
4. Z życia oddziałów.
5. Rozmaitości.

Konto pocztowe Zarządu Głównego Związku Akuserek Rzeczypospolitej Polskiej jest opatrzone Nr. 12410. Wszelkie składki, prenumeratę i inne należności dla głównego Zarządu można wpłacić na konto 12410 w najbliższym urzędzie pocztowym.

Walne zebranie i odczyt odbędzie się w lokalu pracowników miejskich przy ul. Krak.-Przedm. № 1 w dniu 10 grudnia r. b. o godz. 6 wiecz.

Prosimy o liczne przybycie Sz. Koleżanek. Sprawy b. ważne.

Na sanatorium dla koleżanek chorych zostało otwarte konto w P.

K. O. № 170-55.

Prosimy o uregulowanie zaległych składek członkowskich.

Koleżanki proszone są
o regulowanie składek członkowskich
tak zaległych jak i bieżących.

PRZEGŁĄD AKUSZERYJNY

M I E S I Ę C Z N I K

ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m 9. TELEF. 416-56
od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1.50, na prowincji 2 zł. Numer pojedynczy 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 1.50 gr. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

Poronienie.

Przy poronieniu nawykowem należy wykazać przyczynę. Z chorób ogólnych najczęściej wywołuje je kiła, która wymaga energicznego leczenia swoistego podczas ciąży. Inne swery ogólne wymagają też leczenia swoistego. Z przyczyn miejscowych najczęściej wywołują poronienie tyłozgięcie macicy, dające się podczas ciąży leczyć, jakoteż zmiany zapalne błony śluzowej, mięszu macicy i jej otoczenia. Gdy przyczyny poronień nawykowych przy badaniu nie łatwo nań odnaleźć i badanie krwi w kierunku kiły da wynik ujemny, natenczas należy polecić ciężarnej nadzwyczaj spokojne zachowanie się, zabronić jej spółkowania, wszelkich forsowczych ruchów, a nawet dłuższy czas pozostawanie w łóżku (w każdym razie podczas pierwszych 5 okresów miesięczkowych).

Każde krwawienie w ciąży, dla których przy badaniu nie znajduje się wyraźnej przyczyny, zapowiada możliwość poronienia, a skoro do krwawień przyłączają się bóle w krzyżach i dołom, wtedy można już napewno mówić o poronieniu grożącym. W tych przypadkach postarać się o przybycie lekarza, do czasu zaś jego przyjścia położyć chorą do łóżka, zalecać jej bezwzględny spokój, dietę lekko strawną; przeciw skurczom macicy podawać środki odurzające, najlepiej w formie czopków.

Niewolno natomiast przy grożącym poronieniu podawać sporyszu, jakoteż środków przeczyszczających drastycznych, okładów zimnych, lub też używać.

Zgodnie ze wskazaniem lekarza można użyć tamponady pochwy. Użyjemy tamponów albo z gazy aseptycanej, albo z gazy antyseptycznej, pierwsze usunąć po 12, — drugie po 24 godzinach.

Tamponady należy dokonywać z wszelkimi kańtelami aseptyki tylko we wzwiernikach.

Przy poronieniu w toku będącem niema wskazania do żadnych zabiegów, ani też do jakiegokolwiek lekowania, z wyjątkiem znacznego krwotoku (zniewalającego do tamponady szyi i pochwy, ewent. do ręcznego wydobycia jaja płodowego) i objawów zakażenia, które zwykle nakazują poronienie jak najszybciej ukończyć.

Zatrzymanie łożyska lub resztek jaja płodowego po poronieniu zniewala do ręcznego usunięcia ich z macicy, a dopiero gdy to jest niemożliwe trzeba wezwać lekarza.

W tych wypadkach gdy poronienie zdarza się koleżankom praktykującym na wsiach i w zapadłych kątach gdzie sprowadzenie lekarza jest kwestją dużych godzin lub nawet dni, należy w miarę sił i możliwości skasować powyższe wskazanie, mając jednak na uwadze że stosować je można tylko w tych wypadkach gdy zwłoka może chorej grozić śmiercią. Obecność lekarza przy poronieniu jest nieodzowna i stosowanie jakichkolwiek bądź zabiegów może mieć miejsce tylko w ostateczności.

Protokół.

Z odbytego Ogólnego Zebrania Związku Akuszerok Rzeczp. Pol. Oddział we Włocławku, w dniu 23 września 1928 roku, w lokalu Związku Chrześcijańskiego, przy ul. Maślanej Nr. 2. Obecnych na Zebraniu było 31 członkiń, na zebraniu tym była również obecna delegatka z Warszawy kol. Kazimiera Dąbrowska - Marendowska.

Ustalono następujący porządek dzienny.

1. Zagajenie i wybór prezydium.
2. Odczytanie protokołu z poprzedniego Zebrania.
3. Referat organizacyjny.
4. Sprawozdanie kasowe i organizacyjne.
5. Zaangażowanie płatnego kancelisty.
6. Powołanie do pełnienia czynności Komisję Rewizyjną.
7. Wolne wnioski.

do pktu. I. Zebranie zagaiła kol. Dąbrowska - Marendowska, proponując Ogólnemu Zebraniu zaproszenie na przewodniczącą kol. Kruczkowską Marję, po przyjęciu kandydatury przez zebranych, kol. Kruczkowska Marja poprosiła na sekretarkę

kol. Roman Zofję i przystąpiła do następnego punktu porządku dziennego.

do pktu. II. Odczytany protokół przez sekretarkę kol. Roman Zofję, przyjęty został do zatwierdzającej wiadomości, bez poprawek.

do pktu. III. Kol. przewodnicząca Kruczkowska Marja, udzieliła głosu delegatce z Warszawy, kol. Dąbrowskiej - Marendowskiej, jako referentce, która w referacie swym bardzo szeroko i drobiazgowo omawiała potrzebę organizowania się w Związkach, nadmienając, że w dzisiejszych czasach jednostki luzem chodzące, nigdy nie potrafią poprawić sobie swego bytu, że jedynie tylko przez gremjalne skupianie się w Związkach Zawodowych dojść można do polepszenia swych warunków ekonomicznych. W dalszym swym przemówieniu kol. Dąbrowska - Marendowska zaznaczyła, że położone winny nareszcie zrozumieć jak zaszczytną rolę odgrywają w społeczeństwie i zgodnością, należną tak wzniosłej pracy jaką pełnią, powinny czynność swą spełniać, podkreśliła iż położne świadome swej wartości i chcąc całkowicie odpowiadać zadaniu, jakie na siebie przyjęły, winny domagać się odpowiedniej stopy egzystencji, by zgodnością i honorem mogły reprezentować swój zawód nazewnątrz, gdyż ciężką i odpowiedzialną jest praca położnej wysoko więc winnyśmy stawiać swą godność osobistą, byśmy nie tak traktowane były, jak położne z przed kilkunastu laty, które dzięki temu, iż nieświadome były swej szczytnej roli jaką odgrywały w społeczeństwie i z braku organizacji Zawodowej, któraby się za nimi ujęła, traktowane były na równi z babami - znachorkami. Po skończonym referacie i dyskusji, w której zabierały głos koleżanki: Kruczkowska Marja i Bocheńska, uchwalono następującą rezolucję:

Ogólne Zebranie po wysłuchaniu referatu, wygłoszonego przez kol. Dąbrowską - Marendowską, doceniając potrzebę organizacji, oraz rozbudzanie godności osobistej wśród szerokich mas położnych, by godnie reprezentowały przyjęty na się obowiązek, uchwała:

Polecić Zarządowi Związku, by wpłynął na położne starej daty, ażeby zaniechały przestarzałych tradycji jako to: jeżdżenie z dziećmi do chrztu i t. p., co podrywa powagę i autorytet położnych w społeczeństwie, oraz by

Zarząd dołożył wszelkich, w granicach możliwości, starań, ażeby organizacja na gruncie Włocławka z dniem każdym w szeregi swe wcielała nowe członkinie Związku.

do pktu. IV. Sprawozdanie kasowe, za okres dwuletni, zdała skarbniczka kol. Bocheńska, z którego wynika, że saldo kasowe w dniu sprawozdawczym wynosić winno zł. 800 gr. 90, natomiast gotówki w kasie jest zł. 270 gr. 90, reszta zaś pieniędzy t.j. zł. 530 gr. . jest na pożyczce.

Sprawozdanie organizacyjne referowała Przewodnicząca Zarządu Związku kol. Kruczkowska Marja, omawiając rzeczowo i z chronologiczną ścisłością przebieg pracy, jak Zarząd Związku w okresie sprawozdawczym przeprowadził, między innymi powiadomiła koleżanki, iż staraniem Zarządu, w ostatnich tygodniach, skierowane było podanie do Zarządu Powiatowej Kasy Chorych, by wszystkie położne należące do Związku, były zaliczone w poczet personelu Kasy Chorych, na co Zarząd otrzymał przychylną odpowiedź. Po skończonym sprawozdaniu i ożywionej dyskusji, w której zabierały głos koleżanki: Dąbrowska - Marendowska, Tabackowa i Bocheńska, uchwalono następujące wnioski:

1. Polecieć koleżance skarbnicze, by w terminie dwutygodniowym, wycofała wszelkie wypłacone pożyczki i cały kapitał Związku złożyć w P.K.O.

- 2, Ogólne Zebranie Związku Akuszerok Rzeczpospolitej Polskiej, Oddział we Włocławku, po wysłuchaniu sprawozdań, kasowego i organizacyjnego, obdarza całkowitem zaufaniem członkinie Zarządu w osobach koleżanek: Kruczkowskiej Marji, Roman Zofji, Bocheńskiej.

do pktu. V. Zarząd mając na względzie dobro i rozwój organizacji zaproponował Ogólnemu zebraniu, by uchwalił zaangażowanie płatnego sekretarza, któryby załatwiał wszelką pracę kancelaryjną Związku, jako to: prowadzenie księgi kasowej, księgi protokołów, oraz załatwianie korespondencji bieżącej, co Ogólne Zebranie jednogłośnie zaakceptowało.

do pktu. VI. Ponieważ wybrana Komisja Rewizyjna, od dłuższego już czasu nie przeprowadzała rewizji w Zarządzie Związku, przeto na wniosek koleżanki Dąbrowskiej - Marendowskiej, który przeszedł większością głosów, uchwalono co następuje

Zwrócić się pismem do członków Komisji Rewizyjnej,

by w myśl Statutu Związku, przynajmniej raz na dwa miesiące przeprowadzała rewizję ksiąg kasowych, oraz kontrolowała, czy uchwały powzięte na Ogólnych Zebraniach, ściśle są przez Zarząd wykonywane.

do pktu. VII. W wolnych wnioskach nie ważnego nie poruszano.

Na tem Ogólne Zebranie zakończono.

Przewodnicząca *M. Kruczkowska*

Sekretarka: *Roman*

Protokół Nr. 9.

Dnia 15 listopada 1928 roku o godzinie 6-ej wieczorem w Sali Pracowników Miejskich przy ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 1. odbyło się Walne Zebranie Oddziału Warszawskiego Związku Akuserek Rzeczypospolitej Polskiej.

PORZĄDEK DZIENNY.

- 1) Zagajenie i wybór prezydjum.
- 2) Przeczytanie poprzedniego protokołu.
- 3) Komunikaty.

4) Sprawozdanie delegacji do Urzędu Zdrowia w sprawie podwyżki za porody i list państwowych.

5) Sprawozdanie delegacji do Biura Pomocy Lekarskiej dla pracowników Miejskich o unormowanie płacy za porody i wizyty.

6) Sprawa nowej umowy z Kasą Chorych.

7) Sprawa przyłączenia się do Rady Okręgowej Centr. Organiz. Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych.

8) Wolne wnioski.

1) Zebranie zgaiła kol. Marendowska. Na przewodniczącą Zebrania zaproszono kol. Kozielską, na sekretarkę kol. Przyłuską.

2) Poprzedni protokół został przyjęty bez poprawek.

3) kol. Marendowska oznajmiła zebraniu, że jeszcze przybywają *dwa nowe oddziały w Piotrkowie i w Wys. Mazowieckiem.* Oraz przeczytała korespondencję z Oddziałów i oznajmiła, że Zarząd Główny nawiązał kontakt z Tow. Ginekologicznem, w celu dostarczania fachowych artykułów do pisma naszego oraz wykładów. Pierwszy wykład odbędzie się dzisiaj. Następnie oznajmiła zebranym, że Związek zaproszony został do Komitetu Wystawy Pracy Kobiet na powszechnej wystawie krajowej w Poznaniu pod protektorem pp. Prezydentów

wej Mościckiej i Marszałkowej Piłsudskiej oraz Premierowej Bartłowej. Zebranie odbyło się na Zamku. Przewodniczącą była Pani Prezydentowa Mościcka. Zaproszenie na Zamek przyszło w dzień Zebrania Zarządu, które delegowało kol. K. Marendowską i A. Lachowiczową. Tam delegatki poznały się z całą pracą Komitetu i zaznałomiły się z pracami jakie czeka Związek i co musi wykazać w wykresach i sprawozdaniach. Kol. Marendowska podkreśliła jednocześnie czy przed utworzeniem Związku marzyło się nam położnym brać udział w obradach jakichkolwiek na Zamku.

4) Sprawozdanie delegacji do Urzędu Zdrowia w sprawie podwyżki i nowych list państwowych zdała kol. Marendowska, przeczytała odezwę Komisarjatu Rządu, że z dniem 1/XI-28 r. podnosi się opłatę za porody do 50 zł. bez przejazdów. Wydział Zdrowia Publicznego Komisarjatu Rządu prosi również o dostarczenie nowych list państwowych na 20 Grudnia r. b. Na nowych listach mają być tylko członkinie Związku.

5) W sprawie delegacji do biura Pomocy Lekarskiej dla Pracowników Miejskich delegowane były na poprzednim zebraniu kol. Krystowa i Jabłońska. Kol. Krystowa zachorowała—kol. Jabłońska nie stała się, wobec czego Zarząd delegował kol. Marendowską i Lachowiczową, które zdały sprawozdanie z załatwionej sprawy w ten sposób, że każda położna będąca przy porodzie musi dostać potwierdzenie od rządcy domu, że w danej rodzinie urodziło się dziecko) od męża zaś rodzącej, że taka położna była przy porodzie u żony jego, jeżeli wzywany lekarz, wystarczy tylko zaświadczenie lekarza.

6) Sprawa umowy z Kasą Chorych. Po gorącej dyskusji Zebranie uchwaliło prosić Zarząd Gł. o zawarcie nowej umowy tak opracowanej, żeby krzywda nie działała się ubezpieczonej, potrzebującej pomocy, jak również samej położnej. Obowiązkowy musi być podział pracy.

7) Sprawa przyłączenia się do Centralnej Organizacji Związków Pracowników Umysłowych. Zebranie uchwaliło przyłączyć się i płacić składki przepisowo. W związku z tem podnieść składki członkowskie do 2 zł. miesięcznie z dniem 1/I—1929 r.

8) W wolnych wnioskach wyłoniła się dyskusja na temat, że Biuro Pomocy dla pracowników magistrackich inną dało odpowiedź delegacji naszej, a po dawnemu, sprawy załatwia. Zebranie uchwaliło wysłać ponowną delegację i proszono, żeby poszła kol. Krystowa i Jabłońska w dniu 20/XI—28 r. (wtorek).

Kol. Gelfiszowa wniosła wniosek w sprawie wydalenia przez Kasę Chorych koleżanek które nie mają przez 3 miesiące porodów, pro-

si, aby Związek zajął odpowiednie stanowisko w tej sprawie. Proponuje wysłać petycję do Kasy Chorych, lub zwrócić się do Ministra Pracy. Wniosek ten oddaje pod głosowanie. Po dyskusji Walne Zebranie uchwaliło wniosek ten oddać do rozpatrzenia Zarządowi Głównemu. W sprawie usuniętych koleżanek przez Kasę Chorych, o ile są członkiniami Związku wysłać delegację do Kasy Chorych. Zebranie deleguje kol. Adamczyk, Miklaszewską i Walińkową.

Wpłynął wniosek przysłany z Oddziału Łódzkiego w sprawie ubezpieczeń na starość, odpowiedziała w tej sprawie kol. Marendowska, że chciałybyśmy wzorem zagranicy, żeby wszystkie położne dostawały zopomogę miesięczną na starość i o ileby Związek liczył członkiń co najmniej 3 tysiące, to wtedy możnaby było sprawę pomyślnie załatwić. Ubezpieczyć oddzielnie każdą można lecz płacąc w Towarzystwie Ubezpieczeń na życie odpowiednio przepisaną składkę.

P. Dr. Budzińska — Tylicka zapoznała zebrane koleżanki z pracą jaką czeka nas w Związku z wystawą pracy kobiet w Poznaniu i jakie moralne korzyści z tego osiągniemy. W serdecznych i wzniosłych słowach nawoływała do należenia do Związku i płacenia składek członkowskich, bo jednostki luzem chodzące nigdy same do niczego nie dojdą i nikt z nimi liczyć się nie będzie.

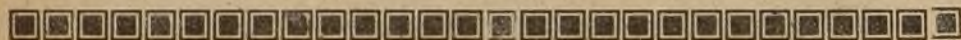
Na kosztą związane z urządzeniem Komitet wystawy wyda pamiątkowe żetony które będą do nabycia w wszystkich Organizacjach Kobiecych. Oraz w naszem Zarządzie Głównym, Cena żetonu 1 złoty. Pani Prezydentowa Mościcka będzie nosić taki żeton prze cały czas wystawy.

Na tem zebranie zamknięto. Następane 10 grudnia 1928 r. w tym samym lokalu o godzinie 6-ej wiecz.

Po zebraniu dr. Martyński miał wykład „poznaj samego siebie” Po wykładzie zebrane koleżanki serdecznie dziękowały p. dr. Martyńskiemu.

Sekretarka
(-) *Przyłuska*

Przewodnicząca
(-) *Kozielska*

Z życia oddziałów.

Oddział Związku Akuszerok w Nowym Dworze zawiadamia, iż na nadzwyczajnem zebraniu oddziału, które się odbyło w Modlinie dn. 20/X r. b. w mieszkaniu kol. B. Lubicz-Zaleskiej do Zarządu zostały powołane: B. Lubicz-Zaleska jako przewodnicząca, G. Wójcik jako skarbniczka i R. Krasowska jako sekretarka.

Rozmaitości.

**Noworodek-potworek. Pół głowy, 20 palców u rąk
i długa broda.**

W lecznicy prywatnej przy ulicy Dzikiej przyszło na świat dziecko-potworek oczywiście nieżywy:

Nie ma ono zupełnie czaszki, a więc i mózgu, u dołu twarzy zwiesza się wielka kula, obficie uwłosiona. U rąk po 10 palców.

Reszta organizmu rozwinięta normalnie.

Szczególny ten wybryk natury byłby przekazany muzeum anatomiczno-patologicznemu przy uniwersytecie, gdyby nie nieprzewidziana przeszkoda.

Oto rodzice zażądali za okaz tak wiele, że transakcja nie doszła do skutku.

Tymczasem brodaty noworodek pozostaje w szpitalu w słoju z formaliną.

Ochrona macierzyństwa.

Nowoopracowany w ministerjum pracy i opieki społ. projekt ustawy o opiece nad macierzyństwem, przewiduje obowiązek zakładania przez samorządy zakładów ginekologicznych i opiekuńczych, we wszystkich miastach wojewódzkich i powiatowych. Poza tem gminy będą musiały utrzymywać w stosunku odpowiednim do liczby ludności lekarzy położników. Zorganizowane mają być również we wszystkich większych miejscowościach pogotowia porodowe. Specjalne przepisy przewidują przyjmowanie do schronisk i zakładów kobiet niezamężnych ciężarnych, co ma zapobiedz zbrodniom na tem tle.

**Wpłacajcie prenumeratę i składki
członkowskie.**

Ceny ogłoszeń: $\frac{1}{2}$ str. II, III okładki 100 zł., $\frac{1}{2}$ str. IV 120, $\frac{1}{2}$ str. 65, $\frac{1}{4}$ str. 35, $\frac{1}{3}$ str. 20.

Redaktor odpowiedzialny: K. Dąbrowska-Marendowska.

Wydawca: Związek Akuserek Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka z ogr. odpow., Warszawa, Pańska 4.

ZARZĄD GŁÓWNY

zbiera się co kwartał:

15 września,
10 grudnia 1928 r.

Prezydjum Zarządu Głównego

zbiera się co miesiąc pierwszego wtorku
każdego miesiąca, co wypada:

4 września, 2 października, 6 listopada i 4 grudnia
1928-go roku.

Ogólne Zebranie Oddziału Warszawskiego

zwołuje się raz na dwa miesiące:

10 września i 10 listopada 1928 r.

Zebranie Zarządu Oddziału Warszawskiego

co dwa tygodnie (co drugi wtorek) t. j.:

17 stycznia, 31 stycznia, 7 lutego, 21 lutego, 6 marca,
20 marca, 3 kwietnia, 17 kwietnia i t. d.

Ważne dla pp. Akuszerok

Jest do nabycia książka w 2 tomach **dr. Szpringerowej „LEKARKA DOMOWA“** nowe wydanie ze specjalnem uwzględnieniem porodów prawidłowych i nieprawidłowych. Cena za gotówkę zł. 60.— lub na 4 raty miesięczne zł. 65.—.

Wiadomość:

ul. Koszykowa Nr. 47 m. 19.

KULTURALNO - OŚWIATOWE KINO POLSKIEGO TOWARZYSTWA EUGENICZNEGO „URANJA“

W sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Krakowskie - Przedmieście 66.

Codziennie seansy od 4 do 7 g. W soboty od 5 m. 30 do 10 w., w niedzielę o 12, 2, 4, 6, 8 w.

WYŚWIETLA NAJCIEKAWSZE FILMY
naukowe i rozrywkowe dla młodzieży.

W niedziele i święta odczyty, deklamacje i śpiew.

PORADNIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA EUGENICZNEGO

Żórawia 28, tel 88-99 czynna od 9 rano do 9 wieczór.

Udziela wskazówek i pomocy w zakresie lekarskim, prawnym i pedagogicznym w sprawach: 1) dotyczących związków małżeńskich, porad przedślubnych, ciąży i macierzyństwa opieki nad dzieckiem w wieku szkolnym i przedszkolnym: porad sportowych 3) dotyczących wyboru zawodu, badań fizycznych i psychicznych, uzdolnień kandydatów do zajęć zarówno umysłowych jak i fizycznych; 4) dotyczących zapobiegania chorobom zwyrodniającym, płciowym, wenerycznym i skórnyom ze szczególnym uwzględnieniem skrofui i gruźlicy skóry (wilk), alkoholizmowi, morfinizmowi i zatruciom zawodowym.

Porady udziela się na miejscu oraz w mieszkaniach specjalnych Konsultantów.

Porada 3 złote.

Porady bezpłatne w godzinach od 2—3, 3—4, 8—9 w.

Zakł. Graf. B. Pardecki i S-ka z o. o. Warszawa, Pańska 4, tel. 322-00.